

PARTIKULÁRNÍ ZÁKON 6.1

O ZPROŠTĚNÍ TRESTŮ

Preambule

Tento zákon vydávám v návaznosti na apoštolský list papeže Františka z roku 2016 *Misericordia et misera* a nový trestní zákoník, tj. VI. knihu Kodexu kanonického práva, který nabyl účinnosti 8.12.2021. Touto právní normou uděluji zpovědníkům potřebná dovolení ke zproštění níže uvedených trestů, aby na celém území diecéze mohli všichni, kteří upřímně činí pokání, přijmout svátostnou milost odpuštění.

Čl. 1.

Samočinný trest

- § 1 Samočinný trest (*latae sententiae*) nastupuje samotným spácháním skutku, není uložen právním aktem¹, zůstává ve vnitřním oboru, tj. ve svědomí, pokud nebylo zahájeno řízení ve vnějším oboru. Samočinný trest je specifický pro trestní právo římskokatolické církve.²
- § 2 Základními podmínkami pro upadnutí do samočinného trestu jsou: věk 18 let, uvědomění, jasnost, svoboda a povědomí o trestní sankci. Kněz má před sejmutím trestu zjistit, zda všechny podmínky existovaly.
- § 3 Člen římskokatolické církve trestně způsobilý dle § 2 tohoto článku upadá podle kán. 1364 § 1 CIC do samočinného trestu exkomunikace, pokud:
- 1° naprosto odpadl od křesťanské víry (apostaze);
 - 2° tvrdošijně odpírá anebo tvrdošijně pochybuje o nějaké pravdě, kterou je nutno věřit vírou božskou a katolickou (hereze);
 - 3° odpírá podřízenost papeži nebo odmítá společenství s členy církve jemu podřízenými (schizma);
- § 4 Člen římskokatolické církve trestně způsobilý dle § 2 tohoto článku upadá podle kán. 1397 § 2 CIC do samočinného trestu exkomunikace, pokud se podílel na dokonaném potratu.³

Čl. 2.

Zbavení samočinného trestu

- § 1 Zbavení trestu exkomunikace pro případy uvedené v čl. 1. § 3 není vyhrazeno Apoštolskému stolci.
- § 2 Pro případy uvedené v čl. 1. § 3 se uděluje všem římskokatolickým kněžím⁴, kteří mají zpovědní fakultu a zpovídají na území brněnské diecéze, pravomoc zprostit nastoupeného trestu osoby, které mají kanonické bydliště na území brněnské diecéze anebo které se na jejím území právě zdržují. Jedná se o případy náležející do vnitřního oboru, tj. pokud skutky, z nichž byly odvozeny samočinné tresty, nejsou navenek známy, a proto zůstávají skryty.⁵

¹ Církevním soudem nebo jinou příslušnou církevní autoritou.

² Právo východních katolických církví samočinné tresty nezná.

³ Do samočinného trestu upadají všichni spolupachatelé, jestliže by bez jejich přičinění k trestnému činu nedošlo (kán. 1329 § 2).

⁴ Rovněž řeckokatolickým kněžím, pokud mají fakultu biritualismu.

⁵ Osoba má právo se vždy obrátit na církevní autoritu a zvolit si vyřešení nastoupeného trestu ve vnějším oboru. V případě, že se obrátila na představeného ve vnějším oboru, není již možné záležitost řešit v oboru vnitřním.

- § 3 Kněží do brněnské diecéze inkardinovaní anebo ke službě v této diecézi ustanovení mohou tuto pravomoc udělenou podle § 2 vykonávat i mimo území brněnské diecéze, a to vůči brněnským diecézanům, pokud místní ordinář jiné diecéze nestanovil výslovně opak.
- § 4 Pro případy uvedené v čl. 1. § 4 byla fakulta udělena apoštolským listem papeže Františka všem kněžím se zpovědní jurisdikcí.⁶
- § 5 Zpovědník při svátosti smíření připomene závažnost provinění.⁷ Zpovědník jedná s nejvyšší mírou milosrdenství. Vhodným pokáním, které uloží, je např. zbožná návštěva poutního místa, účast na duchovní obnově, půlhodinová adorace Nejsvětější Svátosti.
- § 6 Zproštění trestu se uděluje ve svátosti smíření, pokud kněz na základě žádosti osoby stížené trestem neusoudí zprostit trestu mimo svátost smíření, vždy však ve vnitřním oboru. Zproštění trestu se udělí slovy: „Z pravomoci, která mi byla svěřena, vás (tě) zbavuji trestu exkomunikace (suspense, interdiktu). Ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého.“⁸
- § 7 Při pochybnosti má pravomoc ke zproštění trestu přízeň práva.
- § 8 Pravomoc udělená podle tohoto zákona zaniká ztrátou zpovědní fakulty.
- § 9 Kanovník penitenciář⁹ katedrální a kolegiální kapituly může zbavit všech ostatních samočinných trestů nevyhrazených Apoštolskému stolci.¹⁰
- § 10 Apoštolská penitenciárie nebo kněz se zvláštním pověřením Apoštolského stolce¹¹ může zbavit samočinného trestu vyhrazeného Apoštolskému stolci.¹²

Čl. 3. Závěrečná ustanovení

- § 1 Účinnost tohoto partikulárního zákona nastává uplynutím jednoho měsíce od jeho zveřejnění v ACEB.
- § 2 Současně pozbývá platnosti partikulární zákon *O zproštění trestů* ze dne 9. 10. 2007 (ACEB 09/2007, čl. 10).

V Brně dne 1. 3. 2023

Čj.: Ep/0224/23

Mons. Mgr. Ing. Pavel Konzbul, Dr.
biskup brněnský

Mons. Dr. Jan Mráz
kancléř

⁶ Papež František, Apoštolský list *Misericordia et misera*, AAS 108 (2016), art. 12, s. 1319–1320: všem kněžím, kteří mají zpovědní fakultu, je udělena pravomoc zprostit nastoupeného trestu exkomunikace osoby, které se dopustily dokonáního potratu.

⁷ Již není stanovena podmínka vykonat zpytování svědomí v rozmezí jednoho roku zpět ode dne, kdy se žádá o zproštění trestu.

⁸ Sekretariát České liturgické komise, *Obřad pokání*, Praha 1982, str. 152.

⁹ Srov. kán. 508 § 1.

¹⁰ Např. fyzické napadení biskupa, klerik zpovídající bez zpovědní fakulty, nepravdivé obvinění zpovědníka u církevního představeného ze spáchání skutku svádění kajčnicka ke hříchu proti 6. přikázání Desatera při zpovědi nebo pod záminkou zpovědi.

¹¹ Např. misionář milosrdenství, který je k této službě ustanoven papežem Františkem.

¹² Např. fyzické napadení papeže, zneuctění eucharistie, rozhršení spoluviníka proti 6. přikázání Desatera, přímé porušení zpovědního tajemství zpovědníkem.